

KASACIONI SUD FRANCUSKE

Presuda od 11.XII 1962.

Sté de batelage de Manakara
c/a Cie d'assurances La Marine
Marchande i 7 drugih osiguratelja

Pravni pojam broda na primjer za primjenu pomorsko-imovinskog prava - Brod u ovom smislu nije maona od 20 tona koja se upotrebljava za prijevoz robe između broda na sidrištu i obale - Skladištar koji upotrebljava takovu maonu za ukrcaj i iskrcaj nije pomorski vozar - Ne može se pozivati na višu silu ako su atmosferske prilike bile jednake u vrijeme ukrcaja tereta na maoni i u času nastale štete

Krcatelj je dao nalog lučkom skladištaru da ukroa teret kave na brod koji se nalazi na sidrištu pred lukom. Skladištar se u tu svrhu služio maonom od 20 tona koja je imala veoma slabe manevarske sposobnosti. Ta se maona inače upotrebljava samo za ukrcaj odnosno iskrcaj robe kad se brodovi nalaze na sidrištu. Kod jednog prijevoza maona se jače nagnula i jedan dio vreća kave koje su bile smještene na palubi pao je u more. Osiguratelji su osiguraniku platili osigurninu, pa tuže skladištara na naknadu štete.

Spor je došao pred kasacioni sud, koji je, potvrđujući presudu apelacionog suda, obvezao skladištara na naknadu štete radi ovih bitnih razloga:

Maona, koju je upotrebljavao skladištar, ne može se smatrati brodom u smislu propisa o pomorsko-prijevoznom poslu, jer nema karakteristike pomorskog broda. Prema tome ni skladištar u ovom slučaju nije imao pravno svojstvo pomorskog vozara. Što se pak tiče više sile kao razloga štete, a na koji se poziva tuženik, sud je stao na stajalište da u konkretnom slučaju ne postoji viša sila kao razlog za isključenje odgovornosti skladištara. Utvrđeno je, naime, da su atmosferske prilike bile jednake kako u vrijeme ukrcaja kave na maonu, tako i u času kada je teret pao u more. Osim toga atmosferske prilike kakove su bile kritične prigode, takove su u odnosnoj luci redovita pojava. Skladištar je, dakle, znao pod kakvim uvjetima krca teret na maonu, pa se radi toga ne može pozivati u svoju korist na višu silu.

/DMF 1963, str.147/

B.J.

Bilješka uz gornje dvije presude. - Ne ulazeći na ovome mjestu u ispitivanje pravne osnovanosti stajališta suda, čini nam se da kasacioni sud u jednoj i drugoj presudi ne zauzima jednaki kri-

terij za određivanje pravnog pojma pomorskog prijevoza. Dok, naime, u prvoj presudi navodi da je za pojam pomorskog prijevoza odlučan kriterij rizika kojemu je teret tokom putovanja podvrgnut, u drugoj pak, unatoč tome što se nesumnjivo radilo o pomorskom riziku, nije prijevozu priznao pomorski karakter, već je pitanje rješavao sa stajališta tehničkih svojstava plovnog objekta. Mislimo da bi se opravdanije moglo stati na stajalište da se nije radilo ne samo o pomorskom prijevozu, nego o prijevozu uopće, budući da stranke, skladištar i krcatelj, nisu sklopile ugovor o prijevozu nego o ukrcaju, a prijevoz, i to u relativno uskim granicama, nije bio glavna ugovorna obveza skladištarova, već samo jedno od sredstava da izvrši svoju glavnu obvezu - ukrcaj.

B.J.

KASACIONI SUD FRANCUSKE

Presuda od 24.X 1962.

Zapovjednik broda "Lista" c/a
Sté de remorquage L.Thomas et Cie

Tegljenje - Unatoč izričnoj klauzuli u ugovoru o tegljenju, prema kojoj brodar tegljača prepušta upravu tegljenja tegljenom brodu i ne preuzima odgovornost za štete, brodar tegljača može ipak biti odgovoran trećima

Stranke su sklopile ugovor o lučkom tegljenju. U ugovoru je među ostalim bila navedena i slijedeća klauzula: "Zapovjednik tegljenog broda preuzima potpuno opreavljanje i nadzor nad svim operacijama tegljenja, i zapovjednici, piloti, i posada tegljača smatraju se da su pod uprevom i potpunom odgovornosti zapovjednika tegljenog broda, te poduzeće /tegljačko/ ne odgovara u nijednom slučaju za njihova djela, krivnju ili propuste".

Za vrijeme tegljenja tegljač je uderio o lučke instalacije koje je i oštetio, ali i sam je pretrpio štetu. Brodar tegljača, pozivajući se na citiranu klauzulu ugovora, tuži zapovjednika tegljenog broda za naknadu štete.

Apelacioni sud, prihvaćajući do sada ustaljenu francusku praksu, priznao je punu vrijednost navedenoj klauzuli i tuženika obvezao na naknadu štete.

Spor je rješavao kasacioni sud, koji je poništio drugostepenu presudu, i spor vratio apelacionom sudu na ponovno raspravljanje, smatrajući da presuda nije pravilno donesena, i to iz ovih razloga: Zapovjednik tegljača, budući da je on sam komandant na svom brodu, nužno zadržava upravu i nadzor na nekim manevrima svoga broda i kad se radi o tegljenju. Osim toga sud